

CHEMISCH WEEKBLAD

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSE CHEMISCHE VERENIGING

INHOUD

	Blz.		Blz.
Prof. Dr. J. P. Wibaut, 25 jaar hoogleraar.	149	Octrooien	154
Laboratoriummededelingen	150	Openbaar gemaakte octrooiaanvragen per 15 October 1949.	
Dr. F. Th. van Voorst, Over de ontmengingstemperatuur van vetten met aniline en de toepassing bij de zuiverheidscontrole van cacaovet.		Boekbesprekingen	158
A. Dekkers, Eenvoudige methode voor het verkleinen van de maaswijdte van metalen draadzeven.		Korte Economische berichten	158
Uit Wetenschap en Techniek	152	Allerlei nieuws op chemisch en aanverwant gebied	158
Gasfabricage: Fluïdisering bij de gaszuivering; gas-waterverwijdering.		Personalia	158
Congressen: Internationale conferentie over toepassingen van latex gehouden te Delft van 14 tot 16 Februari 1950.		Verenigingsnieuws	159
Documentatiedag 1950.		Mededeling van het Secretariaat. — Examens voor Analyt. — Chemische Kringen.	
Kunststoffen: Dr. G. J. van Veersen, Lascursus voor polyäthyleen.		Vraag en Aanbod	160
		Aangeboden betrekkingen	160
		Gevraagde betrekkingen	160
		Verbetering	160
		Agenda van Vergaderingen	160

Prof. Dr. J. P. WIBAUT

25 jaar hoogleraar*)

92 (J. P. Wibaut)

Foto Godfried de Groot

J. P. WIBAUT.

Heden, 11 Maart 1950, is het 25 jaar geleden, dat Prof. Dr. J. P. Wibaut werd benoemd tot gewoon hoogleraar in de organische scheikunde aan de Gemeente Universiteit van Amsterdam als opvolger van Prof. Dr. A. F. Holleman, die zijn ambt 5 jaar voor de daartoe gestelde tijd had neergelegd. Wibaut was geen vreemdeling aan de Amsterdamse Universiteit. Hij volbracht aldaar zijn studie in de scheikunde, werd enkele jaren na zijn promotie als pri-

vaat-docent toegelaten en in 1919 benoemd tot lector in de organische chemie aan die Universiteit. In de 25 jaar van zijn hoogleraarschap vooral heeft hij naast zijn vele beslommeringen van universitaire en andere aard met zijn leerlingen omvangrijk wetenschappelijk werk tot stand gebracht, getuige de vele organisch-chemische publicaties, die daarover in het Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas — behoudens enkele uitzonderingen — zijn verschenen en de omstreeks 70 dissertaties, die op enkele uitzonderingen na geheel onder zijn leiding werden bewerkt. Ook de Nederlandse Chemische Vereniging heeft veel aan hem te danken. Vaak heeft zij een beroep op hem gedaan en nooit was dit beroep tevergeefs, indien het enigszins in zijn vermogen lag daar aan te voldoen. En wij zijn overtuigd, dat dit zo zal blijven. Wij wensen den zilveren hoogleraar geluk met dezen dag en spreken de hoop uit, dat hem ook in de toekomst de gezondheid en de werkkraft geschonken mogen worden, die hem tot nu toe in staat gesteld hebben het vele en voortreffelijke werk te verrichten, dat hij heeft verricht.

1) Voor biografische bijzonderheden zij verwezen naar Chem. Weekblad 34, 739 (1937).

Over de ontmengingstemperatuur van vetten met aniline en de toepassing bij de zuiverheidscontrole van cacao vet

door F. Th. van Voorst

A method is described for determination of the critical points of fats with aniline. The influence of butterfat on the aniline point of cocoafat is determined.

The aniline point of pure cocoafat proved to be 43° C.

Toen gedurende de oorlog 1914—1918 in ons land raapolie herhaaldelijk vermengd werd met andere oliën, heeft *Meerburg*¹⁾ van de ontmengingstemperatuur met aniline gebruik gemaakt om deze vervalsingen op te sporen.

Later hebben *Jansen* en *Schut*²⁾ de methode Meerburg toegepast op andere oliën en vetten en gaven *Gerritzen* en *Kauffman*³⁾ daaraan nog enige uitbreiding. *Klamer*⁴⁾ heeft gewezen op de verlagende invloed op het ontmengingspunt van de zuurgraad en van oxydatie der olie, terwijl *Albers*⁵⁾ de methode heeft gebruikt voor het controleren der zuiverheid van cacao vet.

Alles bij elkaar genomen beschikken wij thans over de volgende gegevens over ontmengingstemperaturen:

	Graden Celsius		Graden Celsius
Lijnolie	— 6	Paranotenolie	23
Cocosvet	0	Grondnotenolie	26
Okkernotenolie	3	Olijfolie	26
Palmkernvet	5.5	Hazelnotenolie	26
Soyaolie	10	Beukennotenolie	26
Borneotalk	12	Illipévet	33
Maisolie	17.5	Reuzel	33.5
Sesamolie	18	Rundvet	40
Katoenzaadolie	19	Cacao vet	43
Amandelolie	22		

Ofschoon wij het wenselijk achten dat deze cijfers

worden gecontroleerd en uitgebreid, geven wij dit voorlopig overzicht voor het gemak van hen die het belangrijke hulpmiddel bij de analyse van oliën en vetten willen gebruiken.

Het is jammer dat de ontmengingstemperatuur met aniline, die blijkens bovenstaande tabel ver uiteenlopende waarden voor vele vetten en oliën geeft, zo weinig in de litteratuur vermeld wordt. Men vindt de methode in de meeste buitenlandse boeken zelfs niet genoemd.

Indien wij de zuiverheid van cacao vetten willen controleren, is het nodig dit vet uit de te onderzoeken monsters te isoleren, hetgeen door extractie met petroleumaether zeer goed kan gebeuren.

Het cacao- en chocoladebesluit der Nederlandse Warenwet stelt aan alle onder dit besluit vallende artikelen zodanige eisen dat de aanwezigheid van vreemde vetten ongeoorloofd is. Wel mogen melkbestanddelen toegevoegd zijn, zodat men in chocoladevet een zeker gedeelte melkvet kan verwachten. Omdat dit weer invloed heeft op de ontmengingstemperatuur van het vet met aniline, wordt het noodzakelijk de ontmengingstemperaturen van mengsels van cacao vet en botervet na te gaan.

Wij hebben daartoe mengsels gemaakt van cacao vet I met botervet I en daarvan zowel de ontmengings-

Tabel I.

Bepalingen van het semimicroboterzuurgetal en van de ontmengingstemperatuur in mengsels van cacao vet en botervet.

% botervet:	0.0	0.0	5.0	5.0	10.0	10.0	15.0	15.0	20.0	20.0	100.0	100.0
smBZ	0.0	0.0	0.97	0.97	1.95	1.95	2.92	2.92	3.82	3.82	19.2	19.2
O.t.	42.3	42.3	41.3	41.3	40.3	40.3	39.2	39.2	38.0	38.0	15.4	15.4

Cacao vet II met Botervet II.

O.t.	42.7	42.7	41.7	41.7	40.7	40.7	39.3	39.3	38.2	38.2	15.4	15.4
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Tabel II. Analyses van enige monsters chocolade-artikelen.

No.	Artikel	% vet	O.t.	smBZ	O.t. + smBZ
6519	Musketflikken	5.8	12.7	2.1	14.8
			12.7	2.1	14.8
6712	Chocoladevlokken	23.5	19.0	1.8	20.8
			19.0	1.8	20.8
6780	Chocoladekorrels	23.6	43.2	0.0	43.2
			43.2	0.0	43.2
6929	Melkstrooisel	25.9	41.6	2.1	43.7
			41.6	2.1	43.7
30	Ijschoco's	38.1	27.0	0.9	27.9
			27.0	0.9	27.9
92	Chocoladehagelslag	26.2	42.5	0.6	43.1
			42.5	0.6	43.1
I 4	Chocoladehagelslag	25.4	42.5	0.0	42.5
			42.5	0.0	42.5

temperatuur als het semimicroboterzuurgetal bepaald. In mengsels van cacaovet II en botervet II bepaalden wij alleen de ontmengingstemperatuur.

De resultaten vindt men samengevat in tabel I.

Hieruit volgt dat, tot 20 % botervet, de ontmengingstemperatuur 0.2°C verlaagd wordt per procent botervet.

Toevallig brengt dit met zich mede dat men slechts de ontmengingstemperatuur heeft te vermeerderen met het semimicroboterzuurgetal van het vet om de „melkvetvrije ontmengingstemperatuur” te verkrijgen: melkvetvrije ontmengingstemperatuur =

$$O.t + smBZ.$$

Ter controle en toelichting van de methode hebben wij enige monsters chocolade-artikelen onderworpen aan de in het bovenstaande vermelde analyses. De resultaten zijn vermeld in tabel II.

Naar aanleiding van bovenstaande cijfers valt het volgende op te merken:

Musketflikken 6519: bij een bespreking heeft de fabrikant der waar toegegeven dat bij de bereiding vreemd vet was toegevoegd.

Chocolade 6712: blijkens een ingesteld onderzoek had de fabrikant de waar geleverd als boterhamstrooisel; de grossier had op de factuur ten onrechte de naam chocoladevlokken vermeld.

Uit bovenstaande cijfers vinden wij voor de ontmengingstemperatuur van cacaovet: 42.3, 42.7, 43.2, 43.7, 43.1 en 42.5, gemiddeld 42.9, in goede overeenstemming met de cijfers van Albers uit 1928: 42.7, 43.2, 43.0, 42.1, 44.4, 43.9, 43.7, 41.6 en 42.5, gemiddeld 43.0.

Experimenteel gedeelte.

Destillatie. Voor het bepalen van de ontmengingstemperatuur is watervrije aniline noodzakelijk, omdat de aanwezigheid van water (evenals die van paraffine) de ontmengingstemperatuur verhoogt. Aniline trekt uit de lucht gemakkelijk water aan, zodat men het beste doet de bepaling uit te voeren met vers gedestilleerde aniline.

Wij gebruiken voor het destilleren de volgende op-

stelling: een fractioneerkolf van 250 cm^3 wordt aan de afvoerbuis door middel van een doorboorde kurk voorzien van een luchtkoeler, bestaande uit een glazen buis met een diameter van 1 cm en een lengte van 50 cm. In de kolf brengt men enig puimsteen en de te destilleren aniline en verwarmt in de zuurkast tot koken zonder dat een kurk op de kolf staat. Tijdens het eerste koken ziet men het uitgedreven water als een witte ring op de ontwikkelde anilinedamp drijven. Zodra dit water is verdwenen, sluit men de kolf door middel van een kurk met thermometer, waardoor de aniline gelegenheid krijgt in de luchtkoeler te condenseren. De eerste hoeveelheid destillaat vangt men in een apart vaatje op, daarna zet men het voor de zuivere aniline bestemde flesje onder het koelereinde.

Bepaling van de ontmengingstemperatuur. In een dikwandige reageerbuis (cultuurbuis) van ongeveer $60 \times 70\text{ mm}$, door welks opening een kurk met thermometer en een aluminium roerdertje kan worden gestoken, weegt men ongeveer 1 gram olie of vet nauwkeurig af, voegt de viervoudige hoeveelheid vers gedestilleerde aniline toe en verwarmt door plaatsen in warm water tot de vloeistof geheel helder is geworden. Daarna laat men onder geregeld omroeren afkoelen terwijl de in een statief geklemde reageerbuis is geplaatst in een bekerglas met water dat een iets lagere temperatuur heeft dan het te verwachten ontmengingspunt. Op deze wijze kan men de ontmengingstemperaturen gemakkelijk tot op 0.1°C nauwkeurig bepalen.

Afscheiding van het vet uit chocolade-artikelen. In een huls van filtreerpapier brengt men eerst een laag zand van enige centimeters hoogte, weegt daarna 10 à 20 gram chocolade-artikel af en extraheert in een Soxhletapparaat met behulp van petroleumaether gedurende $\frac{1}{2}$ à 1 dag. Na afloop der extractie wordt de petroleumaether verdampt en het achterblijvende vet gedroogd. Wij verkregen op deze wijze steeds heldere vetten.

Alkmaar, Keuringsdienst voor Waren, Februari 1950.

¹⁾ Meerburg, P. A., Verslagen Centraal Laboratorium voor de Volksgezondheid 1914, pg. 99, Chem. Weekblad 11, 1111 (1914).

²⁾ Jansen, J. D. en Schut, W., Chem. Weekblad 20, 657 (1923) en 23, 498 (1926).

³⁾ Gerritsen, S. C. L. en Kauffman, Chem. Weekblad 29, 136 (1932).

⁴⁾ Klamer, C. E., Chem. Weekblad 24, 556 (1927).

⁵⁾ Albers, D., Chem. Weekblad 25, 235 (1928).

⁶⁾ Voorst, F. Th. van, Chem. Weekblad 33, 5 (1936); 33, 42 (1936); 33, 742 (1936); 34, 805 (1937).

Eenvoudige methode voor het verkleinen van de maaswijdte van metalen draadzeven

door A. Dekker

621.928.2.028.3 : 669.248.7

Bij het uitvoerige granulometrische onderzoek van grondmonsters moet de grond na de gebruikelijke voorbereiding met waterstofperoxyde en zoutzuur en na verwijdering van de electrolyten gescheiden worden in deeltjes groter en kleiner dan $35\text{ }\mu$, welke fracties door zeven resp. volgens de pipetmethode op hun beurt verder worden onderzocht. De grondmonsters worden voor deze scheiding onder water gezeefd, waarbij zeefjes met een diameter van ca. 8 cm, voorzien van gaas met maasopeningen van ca. $35\text{ }\mu$ worden gebruikt. Dit gaas, dat nu reeds bijna vijf jaar na de oorlog nog niet verkrijgbaar is, kan

niet gemist worden voor de analyse van gronden met een hoog gehalte aan deeltjes in de fractie 25—50 μ .

Wij hebben geprobeerd, uit gaas van 47 μ , door galvanisering in een nikkelbad, gaas met maasopeningen van ca. 35 μ te verkrijgen. Het gaas van 47 μ wordt daartoe in een koperen rand bevestigd, die geleverd wordt met een snel drogende verf, om nikkelfazetting op de rand te voorkomen. Door middel van een koperdraad, in de zeefrand gesoldeerd, wordt contact gemaakt. Wij gebruiken een accu met een spanning van 4 volt en een stroomsterkte van 0.4 ampère, terwijl de temperatuur van het nikkelbad

20° C bedraagt. Gaas met openingen van 47 μ moet onder deze omstandigheden gedurende 3 à 4 uren worden vernikkeld. Daarna wordt met behulp van een ijkfractie met een deeltjesgrootte van 30—40 μ gecontroleerd, of inderdaad een maaswijdte van ca. 35 μ bereikt is.

Behalve voor eigen gebruik worden ook de zeefjes van het „Bedrijfslaboratorium voor Grondonderzoek” door ons vernikkeld en gecontroleerd. Op dit

laboratorium, waar zeer vele analyses worden verricht, is gebleken, dat het vernikkelde gaas een langere levensduur bezit dan het vroeger gebruikte. Daar staat tegenover, dat er eerder een scheurtje inkomt. Indien mogelijk wordt dit gesoldeerd. Van veel belang is, dat het zeefje strak gespannen wordt.

Groningen, Januari 1950.

Landbouwproefstation en Bodemkundig Instituut T.N.O.

Uit Wetenschap en Techniek

Gasfabricage

66.096.5.074 : 66.074.3

Fluïdisering bij de gaszuivering; gaswaterverwijdering.

Over deze kwestie is door *Williamson* en *Garside* een verslag uitgebracht aan The Inst. of Gasengineers te London, dat ook in ons land, waar zoveel veranderingen in de gasfabricage ter hand genomen zullen moeten worden, de opmerkzaamheid verdient.

Inplaats van de veel ruimte innemende en dure zuiveringskisten tracht men met een veel kleinere installatie de volgende voordelen te bereiken: Door een continu proces voor het wegnemen van zwavelwaterstof tracht men met veel lagere loonkosten uit te komen. Het toelaten van lucht voor het regenereren van het ijzerhydroxyde vervalt daarbij, zodat het gas rijker wordt. De temperatuur in de gehele gefluïdeerde massa kan men op egale hoogte houden en goed controleren, terwijl het samenkoeken van de massa sterk vermindert. Het winnen van de zwavel zou annex aan de zuivering dienen te gebeuren.

Tegenover deze mogelijke voordelen staat echter het nadeel, dat het gas een veel hogere druk zal moeten hebben om de tegendruk van het bed te overwinnen. Verder zal niet alle ijzermassa omgezet worden, of men moet enige fluïdiserende lagen aanbrengen. De vorming van aanzienlijke hoeveelheden water bij de reactie zal verder tot speciale maatregelen moeten voeren om dit water weer te verwijderen.

Alle hiermede verband houdende onderzoekingen bevinden zich echter nog steeds in het laboratoriumstadium. De proeven zullen voortgezet worden, omdat uit de discussies duidelijk is gebleken, dat er allerwege grote belangstelling voor bestaat.

Hetzelfde instituut kreeg ook een verslag van *Badger* over het zuiveren van de afval van het gaswater, nadat er ammoniak uit gewonnen is. De gefiltreerde vloeistof passeert daartoe een anionische uitwisselaar, die thio-cyanaat en thiosulfaat moet kunnen opnemen. Af en toe wordt de stroom onderbroken en worden de zouten met een alkalische oplossing weggespoeld; er wordt zodoende een relatief geringe hoeveelheid van het zoutmengsel verkregen, dat gemakkelijk verder te verwerken is. De kleur is dan veel beter geworden. Men wil proberen de phenolwinning en de aangeduide zuivering na elkaar te doen plaats vinden. Over de kosten kan thans nog geen definitief oordeel worden uitgesproken, daar de proeven nog worden voortgezet.

v. O.

Congressen

678.11.004

Internationale conferentie over toepassingen van latex, gehouden te Delft van 14 tot 16 Februari 1950.

Op de onder auspiciën van de Rubber-Stichting te Delft gehouden Internationale Latexconferentie hebben

de specialisten van de in internationaal verband zeer nauw samenwerkende Europese instituten der rubberproducenten: de „British Rubber Producers' Research Association” (Welwyn), het „Institut Français du Caoutchouc” (Parijs) en de „Rubber-Stichting” (Delft), uitvoerig van gedachten gewisseld over verschillende vraagstukken op het gebied van de latextoepassing en -verwerking.

Deze gedachtenwisseling leidde in verschillende opzichten tot belangrijke resultaten.

In de eerste plaats werd grote aandacht gewijd aan de uniformiteit van de latex die in de handel wordt gebracht. Met het oog op de standaardisatie van de beoordelingsmethodes werden richtlijnen vastgesteld.

Daarnaast werd het probleem van het verpompen van latex en dat van de inwendige bescherming van tanks en leidingen in beschouwing genomen. Hierbij werden in het bijzonder door de Franse delegatie belangrijke bijdragen geleverd. Van Franse zijde kwam verder een bijdrage over nieuwe chemicaliën waarmee schuimrubber uit latex kan worden gemaakt.

In verband met de zich steeds verder uitbreidende toepassing van schuimrubber is het van primair belang, dat beschikt wordt over de juiste methodes om de kwaliteit van het product te keuren. Aangezien de verschillende methodes zich nog sterk ontwikkelen, werd hierover uitvoerig van gedachten gewisseld, waarna tot het instellen van een internationale commissie op dit terrein werd besloten.

Een zeer nuttige uitwisseling van gedachten vond plaats over het door de Britten ontwikkelde Positex-procédé, beogende een kwaliteitsverbetering van wollen stoffen met behulp van positief geladen latex. Na een grondige discussie werd in grote lijnen een werkschema voor het introduceren van deze grondstof bij de textielindustrie opgesteld.

In Holland heeft men zich de laatste tijd bezig gehouden met de toepassing van latex als bindmiddel in combinatie met andere grondstoffen, zoals bijv. cement. De tot nu toe bereikte resultaten geven de indruk, dat op dit terrein nog uiterst belangrijke toepassingen kunnen worden ont-sloten.

Een ander onderwerp, dat de volle belangstelling had, was het gieten van voorwerpen onder gebruikmaking van latex. Hierbij werden drie verschillende methodes behandeld, welke ieder op een bepaald terrein mogelijkheden voor ruime toepassingen bieden. Speciaal moet hierbij vermeld worden de door de Fransen ontwikkelde methode met gebruikmaking van voor warmte gevoelige latex, welke methode reeds in enkele fabrieken in Europa wordt toegepast en snel haar verdere entree in de rubberindustrie doet.

Daarnaast kon een belangrijke vooruitgang worden geconstateerd in de ontwikkeling van de procédés voor het maken van voorwerpen uit eboniet door middel van gietprocédés. Speciaal de Rubber-Stichting heeft in dit opzicht belangrijk stimulerend werk verricht.

Bij de besprekingen kwam uit combinatie van de in Delft en Parijs bereikte resultaten vast te staan, dat ook op dit gebied zich rijke perspectieven openen. Verwacht

wordt dat de ebonietfabricage, die geleidelijk aan het teruglopen was, weer zeer aanzienlijk terrein op de „plastics” zal kunnen terugwinnen met grondstoffen, die geen deviezen kosten. In het bijzonder worden concurrentie-mogelijkheden ten opzichte van bakeliet geschapen, omdat eboniet wanneer het latex-procédé wordt toegepast, in mechanisch opzicht aanzienlijk sterker is.

Hierbij waren zeer interessant de bijdragen van Nederlandse en van Franse zijde over het gebruik van vulstoffen in dergelijke mengsels. Enerzijds wezen deze in de richting van mogelijkheden tot een belangrijke besparing op de materiaalkosten, anderzijds gaven de bereikte resultaten met versterkende vulstoffen een aanwijzing, dat in deze sector verdere onderzoekingen voor de toekomst perspectieven kunnen openen. Nog moge vermeld worden, dat het mogelijk gebleken is de vulcanisatietijd in belangrijke mate te reduceren, waardoor een veel snellere fabricage mogelijk is.

Een bijdrage der Britten over het gebruik van latex voor tijdelijke, roestwerende afdekking van metalen voorwerpen bij transport en opslag, toonde aan dat hier een geheel nieuw veld ontsloten wordt.

Het drogen van dikke rubbervoorwerpen blijkt een vraagstuk van groot gewicht te worden, nu de industrie er steeds meer toe overgaat om zulke voorwerpen uit latex te maken. In vele opzichten zal een goede oplossing van dit probleem beslissend worden voor de verdere toepassingsmogelijkheden en daarom zal het de volle aandacht opeisen.

Tenslotte werd in behandeling genomen het voor praktische toepassing overheersende vraagpunt van de fabricagekosten voor de verschillende procédés. De door de Rubber-Stichting op dit gebied uitgevoerde voorlopige calculaties leidden tot een coördinatie waardoor het mogelijk zal worden ook op dit gebied in internationaal verband voorlichtend en gebruikstimulerend te werken.

Als slotconclusie kan gezegd worden, dat de ontwikkelingen op het gebied der latexverwerking zo snel plaats vinden, dat een uiterst nauw contact tussen de ontwikkelingsinstituten der Rubberproducenten, zeker niet in het minst met de zusterinstituten in de tropen, in de eerstvolgende jaren nodig is. Dit zal dan ook georganiseerd worden. Voor het natuurproduct liggen hier fraaie perspectieven, vooral in haar strijd tegen de synthetische Rubber.

002 : 061.3.,1950"

Documentatiedag 1950.

Op 2 Maart werd in Esplanade te Utrecht de Documentatiedag 1950 gehouden, waarvoor blijkens het grote aantal aanwezigen veel belangstelling bestond. Na een inleiding door de voorzitter Mr. Drs. J. Alingh Prins sprak de heer L. Neher Directeur-Generaal der P.T.T. over „De betekenis van de documentatie voor de algemene bedrijfsleiding”.

De kern van deze ook overigens zeer interessante en heldere voordracht was een goed gedocumenteerd pleidooi voor de oprichting van een centraal documentatie-instituut dat tevens optreedt als clearingbureau. Dit centrum dat door eigen documentatie niet te veel mag uitgroeien, doch in contact zal moeten staan met, en zal moeten putten uit, de documentatie-afdelingen van de bedrijven en waarvan de kosten door overheid, handel en industrie gezamenlijk zouden moeten worden gedragen, acht de spreker een landsbelang.

De heer K. Soesbeek, Hoofd van de administratie der Algemene Kunstzijde Unie, voerde in vrijwel letterlijke zin een bedrijfsleider ten tonele die op zijn morgenwandeling door zijn bedrijf geconfronteerd wordt met een bijna overstelpend aantal moeilijkheden en vragen. Het voorspel voor het verkrijgen van de ter beoordeling van al deze gevallen noodzakelijke gegevens gaf deze, evenzeer zijn gehoor boeiende, spreker een ongezochte aanleiding om de nodige hulpkrachten te laten optreden, waardoor het

aandachtige gehoor een bijna plastische voorstelling kreeg van de noodzakelijkheid van een goede documentatie, zowel van de ervaring in het eigen bedrijf als van de literatuur uit de buitenwereld, als basis voor een goede voorlichting.

Als derde spreker ontvouwde Prof. Ir. D. Dresden, voorzitter van de nijverheidsorganisatie T.N.O., in een vlot en geestig betoog zijn inzichten over „De betekenis van de documentatie voor het wetenschappelijk onderzoek”. Speciaal werd hierbij de nadruk gelegd op het toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek, dat er naar streeft om met de geringste kosten in de kortste tijd een bepaald doel te bereiken en waarbij het onderzoek zelf in zekere zin als een noodzakelijk kwaad kan worden gezien. De spreker acht het nodig dat de onderzoeker zelf de oorspronkelijke literatuur, boeken zowel als tijdschriften inziet en niet „drijft” op voor hem gereedgemaakte uittreksels omdat hem daardoor belangrijke bruikbare gegevens, vooral die welke in literatuur over de randgebieden verborgen zitten, zouden ontgaan. Ter illustratie gaf hij daarvoor een frappante persoonlijke ervaring met Japanse literatuur.

Het gehele levendige betoog was overigens doorregen van geestige en rake opmerkingen, geput uit de rijke ervaringen van deze vlotte spreker, die — weer met een voorbeeld uit zijn eigen praktijk — scherp het tekort aan talenkennis van de studerende jeugd hekelde. De documentatie voor wetenschappelijk onderzoek zal ook de daarvoor nodige apparatuur dienen te omvatten en zal voor alles volledig moeten zijn, desnoods ten koste van het „bij” zijn, terwijl de leiding van de documentatie moet berusten bij de onderzoeker zelf waarbij voor het uitvoerende werk de hulp van documentatiespecialisten nodig is.

Als laatste spreker gaf Drs. D. C. Renooy, Hoofd v. d. Economisch-Statistische afdeling van de Nederlandse Handel Maatschappij N.V. een overzicht van „De documentatie voor financiële instellingen”. In dit vooral door financiële specialisten gewaardeerde gedegen betoog gaf de spreker een inzicht in de aan het karakter van deze instellingen aangepaste documentatie, waarbij ook de op dit gebied weer gespecialiseerde begrensde documentatie voor instellingen als spaarbanken, hypotheekbanken e.d. werd belicht, evenals de algemeen georiënteerde documentatie voor algemene- of handelsbanken. De problemen in verband met de kloof tussen het ideale in het bedrijfs-economisch verantwoorde op dit gebied werden daarna in beschouwing genomen. Waarna tot slot het belang van het bankwezen om contact te houden met de algemene economische en speciale-, in het bijzonder met de financiële documentatie, werd betoogd.

Het pleit voor deze spreker dat hij er in slaagde om ook de talrijke niet specialisten onder zijn gehoor tot het einde toe in zijn greep te houden.

Evenals Uw verslaggever zullen ook vele toehoorders er bovendien waarschijnlijk deze lering uit hebben getrokken, dat het in deze naoorlogse tijd niet alleen de client is die door de zee van dwingende voorschriften op financieel gebied voor vrijwel onoplosbare puzzles komt te staan. Ook de vakmensen krijgen blijkens het betoog hun aandeel in het oplossen van de daardoor veroorzaakte moeilijkheden, zij het met dit verschil, dat zij die door een doelmatige documentatie voor een groot deel kunnen ondervangen.

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen na iedere voordracht werd een ruim gebruik gemaakt. Het behoeft nauwelijks betoog dat deze inleiders ieder op zijn karakteristieke wijze niet alleen de stellers der vragen het volle pond gaven doch de gelegenheid aangrepen om hun inleiding nog de nodige kracht bij te zetten.

Alles bijeen een zeer leerzame dag, die vlot verliep door een uitstekende organisatie en leiding, en voordrachten waarvan de onderwerpen goed op elkaar aansloten. Kortom een van die bijeenkomsten waar van het zwaartepunt voor de bezoeker blijft liggen in de

voordrachten. Hier domineerden de altijd te waarden secundaire voordelen van het hernieuwen van oude- en het leggen van nieuwe contacten en het genoegen van een gezellig samenzijn aan een onder levendig discours verlopende lunch, zeker niet.

De propagandistische waarde van deze Documentatiedag zal dan ook waarschijnlijk de zeker niet laag gespannen verwachtingen nog overtreffen.

Kunststoffen

374.1 : 621.791 [679.576.21]

Lascursus voor polyaethyleen.

In de week van 13 tot 18 Februari j.l. werd in het Kunststoffeninstituut T.N.O. te Delft een cursus gehouden in het lassen van polyaethyleen. De cursus stond onder leiding van de heer G. Haim (Rediworld Ltd. te London) een bekend expert op dit gebied.

Na een inleidende voordracht van de heer Haim werd door een Engelse vakman het lassen van buizen, sheets, verder het rondlassen, het bekleden van vaten en kleine tanks gedemonstreerd. Ook het z.g. „friction welding” werd getoond. Na ieder onderdeel kregen de cursisten volop gelegenheid het lasapparaat ter hand te nemen om zichzelf in het lassen te oefenen. Aan het eind van de cursus werd ook nog het lassen van Vinidur behandeld.

Gezegd mag worden, dat alle cursisten in ruime mate van het hun gebodene hebben geprofiteerd. Hier zij reeds medegedeeld, dat het in de bedoeling ligt van het Kunststoffeninstituut T.N.O. zelf nog een reeks cursussen te organiseren met het doel dit jaar nog vele vakmensen het lassen en bewerken van polyaethyleen en harde P.V.C. (Vinidur) bij te brengen.

G. J. van Veersen.

Octrooien

608.3

Openbaargemaakte octrooiaanvragen per 15 October 1949.

De eerste datum is de indieningsdatum, de voorrangsdatum is tussen haakjes geplaatst.

Klasse 5a 15, O.A. 104 Cur. — 6-6-'44 (v. 5-5-'43).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van een spoelvloeistof voor de boortechneek.

Aan de spoelvloeistof wordt tallolie-zeep toegevoegd of deze zeep wordt in de vloeistof gevormd. Eventueel wordt nog tallolie toegevoegd.

Klasse 8a 18, O.A. 130.801 — 7-3-'47.

C. J. Slot. Verfapparaat voor het verven van textielmateriaal.

Klasse 8m 3b, O.A. 131.209 — 25-3-'47 (v. 26-3-'46).

Imp. Chem. Ind. Werkwijze ter bereiding van zwavelzure esters van leukoverbindingen van kuipkleurstoffen.

Kuipkleurstoffen worden behandeld met zwaveltrioxyde of geschikte derivaten van zwavelzuur bij aanwezigheid van een metaal en een zuuramide, dat aan de stikstof gebonden koolwaterstofradicalen bevat. Voorbeelden: dimethylformamide, N-methylaceetanilide, formylmorpholine.

Klasse 8p d2 k, O.A. 124.872 — 18-4-'46 (v. 5-6-'45).

Bancroft & Sons. Werkwijze voor het fixeren van mechanische effecten op uit cellulose bestaande vezelmateriaal.

Het materiaal wordt gedrenkt met een oplossing van polyvinylalcohol en een aldehyde en wordt dan tijdens of na het aanbrengen van mechanisch effect verhit.

Klasse 12a 3b 3, O.A. 133.237 — 3-7-'47 (v. 6-11-'46).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van cyclohexaan.

Een koolwaterstoffractie, die bevat aliphatische hexanen, methylcyclopentane en benzeen wordt aan een katalytische isomerisatie van methylcyclopentane in cyclohexaan onderworpen.

Klasse 12d 1, O.A. 138.233 — 3-1-'48.

Staatsmijnen in Limburg. Werkwijze voor het filtreren van vloeistoffen, die vaste deeltjes van verschillende graad van fijnheid bevatten.

De vloeistof wordt bijv. door een cycloon gesplitst in een grover en een fijner disperse fractie. De grover disperse fractie wordt toegevoerd aan een filtreerinrichting. Aan de hieruit gevormde filterkoek wordt de fijner disperse fractie toegevoerd.

Klasse 12d 16, O.A. 124.110 — 15-3-'46.

Gen. Am. Transportation Co. Werkwijze voor het filtreren van vloeistoffen met behulp van een paar trommels, waarvan tenminste een van een filteroppervlak is voorzien en die in het vlak door de assen van de trommels met elkaar in aanraking zijn.

Klasse 12d 16, O.A. 136.504 — 2-12-'47 (v. 14-12-'46).

J. G. Walny. Bandfilter voor doorlopend filtreren en uitwassen.

Klasse 12d 22, O.A. 144.272 — 11-1-'49 (v. 13-10-'48).

Alg. Kunstzijde Unie. Filter voor spinoplossingen.

Klasse 12e 2, O.A. 130.527 — 22-2-'47 (v. 22-2-'46).

E. T. Linderoth. Werkwijze en inrichting voor het afscheiden van vaste deeltjes uit een gasvormig medium.

Klasse 12e 2b 3, O.A. 139.395 — 16-3-'48.

M. J. van Tongeren-Boers. Cycloon, aangesloten op een stofbunker.

Klasse 12e 4c, O.A. 93.976 — 22-6-'39 (v. 22-6-'38).

E. Aghnides. Straalstuk met een deel, dat een injecteur vormt en waar doorheen water kan stromen door een geperforeerd diaphragma, na welk diaphragma luchtaanzuigopeningen zijn aangebracht.

Klasse 12g 4a 2c, O.A. 133.380 — 10-7-'47.

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter vervaardiging van gevormde metalen van groep VIII van het periodiek systeem en/of Cu en/of Mn bevattende katalysatoren.

Bij de bereiding worden de actieve metalen geheel of gedeeltelijk in de vorm van een reduceerbaar hydrosilicaat gebracht en in droge poedervormige toestand gemengd met een droog poedervormig verdunningsmiddel. Het mengsel wordt dan tot stukjes geperst en gereduceerd.

Klasse 12g 4a 2c, O.A. 133.381 — 10-7-'47.

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter vervaardiging van gevormde metalen van groep VIII van het periodiek systeem en/of Cu en/of Mn op drager bevattende katalysatoren.

De actieve metalen worden als reduceerbare hydrosilicaten in natte vorm gebracht op beta-aluminiumoxyde als drager, daarna wordt gedroogd, gepoederd, tot stukjes geperst en gereduceerd.

Klasse 12g 4a 3, O.A. 129 Cur. — 28-3-'45 (v. 19-4-'44).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze voor het katalytisch omzetten van koolwaterstofoliën.

Men gebruikt een boorzuurkatalysator aangebracht op een drager. Na een toepassingsduur van minder dan 7 minuten wordt de katalysator door afbranden geregenereerd.

Klasse 12g 4a 3, O.A. 126.125 — 25-6-'46 (v. 30-9-'38).

Univ. Oil Products Cy. Werkwijze voor de katalytische omzetting van koolwaterstoffen.

De omzetting vindt plaats bij een temperatuur van 425—650° C bij aanwezigheid van een katalysator bestaande uit een gecalcineerd mengsel van gehydrateerd siliciumoxyde en zirkoniumoxyde.

Klasse 12i 1b, O.A. 133.259 — 4-7-'47 (v. 3-8-'46).

Standard Oil Dev. Cy. Werkwijze ter bereiding van mengsels van koolmonoxyde en waterstof.

Koolwaterstofgassen, bijv. methaan, worden geoxydeerd met behulp van reduceerbare metaaloxiden. De katalysator wordt in vloeïende toestand gehouden en bestaat voor tenminste 70 % uit metaal in fijnverdeelde metallische toestand.

Klasse 12l 10, O.A. 130.666 — 1-3-'47 (v. 2-3-'46).

Solvay & Cie. Inrichting voor het electrolyseren van waterige oplossingen van alkalizouten met boven elkaar geplaatste cellen, onder toepassing van bewegelijke kwikkathoden.

Klasse 12l 12, O.A. 130.763 — 6-3-'47 (v. 9-3-'46).

Solvay & Cie. Inrichting ter bereiding van geconcentreerde alkalilogen door ontleiding van alkali-amalgamen met water.

Klasse 12o 13, O.A. 124.941 — 24-4-'46 (v. 24-4-'45).

Howards & Sons. Werkwijze ter bereiding van acyloxy-aliphatische carbonzuren of -zouten.

Een alkalizout van een α -hydroxycarbonzuur (bijv. Nalactaat) wordt omgezet met een aliphatisch of aromatisch carbonzuur met niet meer dan 7 koolstofatomen (bijv. azijnzuur, benzoëzuur) bij aanwezigheid van een organische vloeistof, die bij destillatie het gevormde water meesleept.

Klasse 12o 16, O.A. 125.570 — 25-5-'46 (v. 12-4-'45).

Gen. Aniline Film Co. Werkwijze ter bereiding van aan de

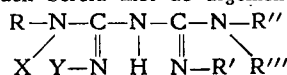
stikstof door een organische groep gesubstitueerde amiden van organische zuren.

Een organische phosphazoverbinding wordt omgezet met carbonzuren, volgens $R-N=P-NHR + 2 R_1COOH \rightarrow 2 R_1CONHR + HPO_2$.

Klasse 12o 17e, O.A. 129.664 — 7-1-'47 (v. 7-1-'46).

Imp. Chemical Ind. Werkwijze ter bereiding van biguanide-derivaten, bestemd als chemotherapeutica.

Biguaniden worden bereid met de algemene formule

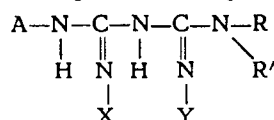

waarin R een koolwaterstofradicaal is en R', R'' en R''' waterstof of koolwaterstofradicalen zijn en van de groepen X en Y er een waterstof is en de andere waterstof of een koolwaterstofrest is.

Klasse 12o 17e, O.A. 137.394 — 30-12-'47 (v. 2-8-'46).

Imp. Chem. Ind. Werkwijze ter bereiding van biguanide-derivaten.

Men bereidt verbindingen met de algemene formule:

waarin A een benzeenkernel voorstelt, die gesubstitueerd kan zijn, X en Y waterstof of een lagere alkylgroep voorstelt, R een lagere alkylgroep en R' waterstof of een lagere alkylgroep voorstelt, welke verbindingen worden behandeld met halogeneringsmiddelen.

Klasse 12o 23a, O.A. 135.887 — 8-11-'47.

F. A. Clahsen. Werkwijze ter bereiding van geconcentreerde sulfoneringsproducten door uitzouten.

Alkylsulfaten of alkylsulfonaten worden uit hun oplossing in water uitzouten met een in water oplosbaar sulfiet en/of metabisulfiet.

Klasse 12o 25a, O.A. 124.889 — 19-4-'46 (v. 2-3-'46).

N.V. Organon. Werkwijze ter bereiding van Δ -5,6-hydroxy-3-steroiden en hun derivaten.

Steroiden, die verzadigd zijn in de ringen A en B en op de plaatsen 3 en 6 een eventueel gesubstitueerde hydroxylgroep bevatten, behandelt men met middelen die de substituent op plaats 6 afsplitsen onder vorming van een dubbele binding, op zodanige wijze, dat de substituent op plaats 3 niet wordt aangetaast. De verkregen verbinding kan worden gehydrolyseerd, veresterd of veraetherd.

Klasse 12o 25a 2, O.A. 131.927 — 30-4-'47 (v. 23-5-'46).

Usines Chim. U.C.L.A.F. Werkwijze ter bereiding van het chaulmoograat van calciferol.

Vitamine D₂ wordt omgezet met chaulmoogrylchloride.

Klasse 12o 27, O.A. 130.170 — 3-2-'47 (v. 31-3-'43).

Olin Industries Inc. Werkwijze en inrichting voor het continu nitreren van organische verbindingen.

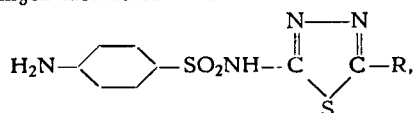
Klasse 12o 34, O.A. 136.661 — 8-12-'47 (v. 27-12-'43).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van peroxyde-verbindingen door reactie van tertiaire aliphatische hydroperoxyden met organische carbonylverbindingen in een zuur reagerend milieu.

Klasse 12q 6a 2b, O.A. 135.596 — 24-10-'47 (v. 19-12-'46).

Ciba. Werkwijze ter bereiding van condensatieproducten van sulfanilamidothiadiazolonen.

Verbindingen met de formule

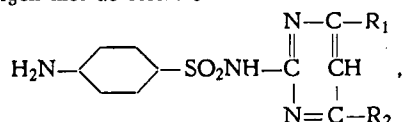

waarin R een aethyl- of propylgroep voorstelt, worden omgezet met methanal.

Klasse 12q 6a 2b, O.A. 136.793 — 11-12-'47 (v. 19-12-'46).

Ciba. Werkwijze ter bereiding van condensatieproducten van sulfanilamidopyrimiden.

Verbindingen met de formule

waarin R₁ en R₂ waterstof of methylgroepen voorstellen, worden omgezet met methanal.

Klasse 16a 1, O.A. 126.463 — 10-7-'46 (v. 9-6-'42).

Sturtevant Engineering Cy. Werkwijze ter bereiding van korrelige fosfaatkunstmest.

Gemalen fosfaaterts en zuur worden gemengd in een mengkamer tot een nog vloeibare brij, welke continu tezamen met vochtabsorberend materiaal in een granuleertrommel wordt gebracht. De korrelgrootte wordt geregeld door instelling van het vochtgehalte van het mengsel. De korrels worden afgevoerd naar een roterende droger.

Klasse 22g 7, O.A. 135.542 — 22-10-'47.

A.B. Hässle Apotekare. Werkwijze ter bereiding van lakken of vernissen.

Een geringe hoeveelheid van een ammonium- of aminezout van een nitrophenol wordt toegevoegd.

Klasse 22h 2e, O.A. 129.417 — 19-12-'46 (v. 21-12-'45).

British Ind. Plastics. Werkwijze ter bereiding van harsachtige condensatieproducten van ureum en formaldehyd.

De condensatie wordt uitgevoerd bij aanwezigheid van een in water oplosbaar aldehydsulfoxylaat of een zout, dat met een aldehyd deze verbinding vormt.

Klasse 22h 2k 14, O.A. 128.184 — 16-10-'46 (v. 16-10-'45).

Gen. Aniline & Film Co. Werkwijze voor het polymeriseren van N-gesubstitueerde acrylzuuramiden.

De monomere verbinding wordt bij afwezigheid van water behandeld met een electronacceptor van het Friedel-Crafts-type, bijv. BF₃ · (C₂H₅)₂. Het gevormde complex wordt gepolymeriseerd, eventueel bij aanwezigheid van een katalysator en een oplosmiddel.

Klasse 22h 2o 3, O.A. 127.584 — 13-9-'46 (v. 8-4-'41).

Wingfoot Corp. Werkwijze ter bereiding van een rubberachtig copolymeer.

Butadien of een homoloog daarvan wordt aan copolymerisatie onderworpen met een dihalogeensysteem, dat beide halogeensystemen in de benzeenring bevat.

Klasse 22h 2s, O.A. 126.383 — 6-7-'46 (v. 30-3-'43).

Corning Glass Works. Werkwijze ter bereiding van mengorganosiloxanen.

Twee verschillende oplosbare organosiloxanen, waarvan de siliciumatomen door zuurstofbruggen zijn verbonden en die verschillen door het aantal of de aard van de organische radicalen, welke aan de siliciumatomen zijn gebonden, worden in homogene, vloeibare fase in aanraking gebracht met in water oplosbaar alkali, beneden de ontledingstemperatuur van de siloxanen.

Klasse 22h 2s, O.A. 130.656 — 28-2-'47 (v. 1-3-'46).

Corning Glass Works. Werkwijze voor het polymeriseren van organosiloxanen.

Het organosiloxaan wordt in reactie gebracht met tertiair butylperbenzooat.

Klasse 22h 9d, O.A. 123.121 — 24-1-'46 (v. 31-7-'42).

Am. Cyanamid Cy. Werkwijze ter bereiding van colloïdale, waterige oplossingen van onvolledige condensatieproducten van aminotriazine en aldehyd.

Een oplossing van een niet- of weinig gepolycondenseerd aminotriazinealdehyd met een p_H-waarde tussen ca 0,5 en ca 3,5 (in een 15% oplossing) laat men verouderen tot de harsdeeltjes de gewenste grootte hebben bereikt.

Klasse 22h 9E, O.A. 126.531 — 15-7-'46 (v. 31-10-'42).

Am. Cyanamid Cy. Werkwijze ter bereiding van colloïdale waterige dispersies van gedeeltelijk gepolycondenseerde anionische di(hydroxymethyl)-ureum[aether]harsen.

Een 10% oplossing van het monomeer laat men verouderen bij aanwezigheid van voldoende zwaveldioxyde om de p_H te brengen tussen 0,5 en 3,0.

Klasse 22h 9k, O.A. 124.629 — 8-4-'46 (v. 11-5-'40).

Continental Can Cy. Werkwijze ter bereiding van een bekledingsmateriaal.

Een oliebasis, verkregen door verhitting van een drogende olie met een in olie oplosbare natuur- of kunsthars, wordt gemengd met een copolymeer van vinylchloride en vinylacetaat, beide opgelost in een mengsel van xyleen en isophoron.

Klasse 23b 2, O.A. 123.323 — 1-2-'46 (v. 24-7-'41).

Standard Oil Dev. Cy. Werkwijze voor het raffineren van paraffine.

Ruwe paraffine wordt gedestilleerd met een overmaat alkali en het condensaat aan een zweetproces onderworpen.

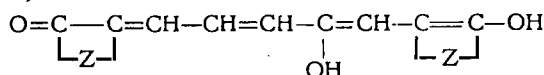
Klasse 23b 3a, O.A. 129.924 — 22-1-'47 (v. 26-1-'46).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van een tegen koolwaterstoffen bestendige asfaltcompositie.

Een asfaltbitumen wordt gemengd met een copolymeer van een alkapaleen (butadien) met een onverzadigd nitril (acrylnitril).

- Klasse 23b 3a1, O.A. 126.621 — 19-7-46.*
De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van asphalt-bitumen composities.
Een asphalteuze stof en een geblazen vette olie worden verhit bij aanwezigheid van bijv. dinitrophenol.
- Klasse 23b 3a2, O.A. 122.393 — 12-12-45 (v. 29-3-40).*
Standard Oil Dev. Cy. Werkwijze ter bereiding van bitumen-emulsies met verbeterd hechtvermogen.
Als emulgator wordt gebruikt zeep. Toegevoegd wordt een kleine hoeveelheid van een hoger aliphatisch amine, bijv. heptadecylamine en een alkali aluminaat, -stannaat, -boraat, -chromaat, -molybdaat, -vanadaat of -zinkaant.
- Klasse 23c1hm, O.A. 129.940 — 22-1-47 (v. 25-1-46).*
De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van een smeermiddel met anti-slijtage-eigenschappen.
In een smeerolie wordt ten hoogste 0,1 gew. % gesulfureerd oliezuur geïncorporeerd.
- Klasse 23c2, O.A. 123.948 — 8-3-46.*
Dr. Ir. S. H. Bertram. Werkwijze ter bereiding van emulsies van het type water in olie.
Als emulgeermiddel wordt gebruikt een condensatieproduct van een meerwaardige alcohol, een vetzuur en een meerbasisch organisch zuur, bijv. verkregen door verhitten van het monoglyceride van arachisolie en sebaceinezuur.
- Klasse 26a2, O.A. 123.466 — 9-2-46 (v. 10-2-45).*
E. A. Packard. Werkwijze en inrichting voor het continu bereiden van een brandbaar oliegas.
- Klasse 26b16, O.A. 138.364 — 14-1-48 (v. 14-1-47).*
British Oxygen Cy. Werkwijze en inrichting voor het ontwikkelen van acetyleen door de inwerking van water op een metaalcarbide.
- Klasse 29c7, O.A. 131.043 — 18-3-47.*
Onderzoekingsinst. „Research”. Werkwijze voor het behandelen van kunstmatige draden in de vorm van een spinkoek, een spoel of dergelijke draadwikkel en inrichting daarvoor.
De draadwikkels worden axiaal voortbewogen door een hoog-frequent elektrisch veld.
- Klasse 29c7d, O.A. 124.019 — 12-3-46 (v. 22-2-44).*
Am. Viscose Cy. Werkwijze en inrichting voor het met vloeistof behandelen van bijv. textieldraden, waarbij de draden door een vloeistof worden geleid, terwijl zij volgens een schroeflijn worden voortbewogen.
- Klasse 29f, O.A. 88.597 — 29-6-38 (v. 28-8-35).*
A. Ferretti. Werkwijze ter vervaardiging van kunstmatige draden uit caseïne.
Men past een spinbad toe, dat behalve een zuur één of meer neutrale zouten bevat in een hoeveelheid groter dan voor de vorming van een zuur zout vereist is.
- Klasse 29pk 2a1, O.A. 130.185 — 4-2-47 (v. 22-12-41).*
Soc. Ind. „Sidac”. Werkwijze en inrichting ter vervaardiging van kunstmatige bladen of foelies uit thermoplastische stoffen zonder toepassing van vluchtige oplosmiddelen.
- Klasse 39a 9a, O.A. 131.268 — 26-3-47.*
Centr. Ver. tot Beheer van Proefstations voor de Overjarige cultures. Werkwijze voor het samenpersen en wassen van verse rubbercoagulumpakken en mangel daarvoor.
De plakken passeren slechts eenmaal een mangel, waarvan de walsen een zo grote diameter hebben, dat de dikte van het coagulatieproduct teruggebracht wordt tot die van het normale marktproduct.
- Klasse 39a 10c, O.A. 128.083 — 10-10-46 (v. 9-10-44).*
Bata Národní Podnik. Pers voor het vormen en vulcaniseren van een rubberzool, eventueel met hak, aan het bovenstuk van een schoen.
- Klasse 39b 3a, O.A. 132.746 — 12-6-47.*
Rubber Stichting. Werkwijze ter bereiding van waterige dispersies van zuurstofvrije of ten hoogste 1 % zuurstof bevattende halogeenrubber.
Men laat halogeen inwerken op latex, waaraan zoveel zuur is toegevoegd dat de vloeistof een zuurgraad bezit van tenminste 2 N, waarbij de latex vooraf is gestabiliseerd, zodat zij niet coaguleert bij de toevoeging van zuur.
- Klasse 39b 3a, O.A. 134.605 — 5-9-47.*
Rubber Stichting. Werkwijze ter bereiding van stabiele waterige dispersies van gehalogeneerde rubberhydrohalogeniden en voorwerpen daaruit verkregen.
Men halogeneert een sterk gestabiliseerde waterige dispersie van een rubberhydrohalogenide.
- Klasse 39b 22b, O.A. 133.029 — 25-6-47 (v. 3-7-46).*
Bakelite Ltd. Werkwijze ter bereiding van een bij of iets boven kamertemperatuur verhardend kunstharingsmengsel.
- Een phenolformaldehydresol, een zure versneller daarvoor en 0,1 tot 15 % geheel of gedeeltelijk gehydrolyseerd en eventueel geacetaliseerd polyvinylacetaat worden gemengd.
- Klasse 39cb 3, O.A. 122.844 — 10-1-46 (v. 24-1-45).*
Chem. Fabr. Schönerwerd. Werkwijze en inrichting ter vervaardiging van plaatvormige voorwerpen uit polymeriseerbare stoffen.
- Klasse 40a 36, O.A. 125.653 — 31-5-46 (v. 3-11-45).*
New Jersey Zinc Cy. Werkwijze en inrichting voor het condenseren van zinkdamp.
- Klasse 40a 36, O.A. 126.329 — 4-7-46 (v. 5-12-45).*
New Jersey Zinc Cy. Werkwijze en inrichting voor het condenseren van zinkdamp.
- Klasse 40a 36, O.A. 129.884 — 21-1-47 (v. 22-6-46).*
New Jersey Zinc Cy. Werkwijze en inrichting voor het condenseren van zinkdamp.
- Klasse 40a 51, O.A. 130.619 — 27-2-47.*
Soc. Gén. Métallurgique de Hoboken. Werkwijze voor het scheiden van tantalum en niobium en andere analoge metalen door chlorerend selectief vervluchtigen.
Het niobium wordt selectief genitreerd. Het niobiumnitride wordt met chloor, broom of jodium omgezet. Het niobium-halogenide wordt gedestilleerd en gecondenseerd om het te scheiden van tantalumpentoxide.
- Klasse 40b 14, O.A. 132.451 — 28-5-47 (v. 29-3-40).*
Mond Nickel Cy. Gegoten voorwerpen, vervaardigd van een in hoofdzaak uit nikkel en koper bestaande legering.
- Klasse 40b 23, O.A. 122.601 — 21-12-45 (v. 29-11-40).*
E. H. E. Johansson. Werkwijze ter bereiding van poeder-vormige metalen en legeringen met bolvormige deeltjes.
Metaalzouten (-halogeniden) en alkali- of aardalkalimetalen in gasvorm worden in reactie gebracht bij een temperatuur beneden het smeltpunt van het gereduceerde metaal en onder vrijwording van warmte.
- Klasse 45l 3b, O.A. 124.134 — 16-3-46 (v. 8-6-42).*
Lunevale Products. Werkwijze ter bereiding van een sproei-middel met insecticide en fungicide werking.
Phenylmercurichloride wordt neergeslagen op in water gesuspenderd loodarsenaat.
- Klasse 48a 6a, O.A. 132.536 — 2-6-47 (v. 16-10-39).*
Mond Nickel Cy. Nikkelanode.
- Klasse 48a 6d, O.A. 130.345 — 12-2-47 (v. 31-10-38).*
Standard Steel Spring. Werkwijze voor het tegen corrosie beschermen van voorwerpen uit ijzerhoudend metaal, waarbij op een tussenlaag van nikkel een laag tin op het metaal wordt aangebracht.
- Klasse 53c 3a, O.A. 104.507 — 26-1-42.*
H. J. Hatendoer. Werkwijze en inrichting voor het snel bevriezen van aan bederf onderhevige producten.
- Klasse 53c 5a, O.A. 137.681 — 29-12-47.*
Fa. J. de Vries & Zonen. Werkwijze ter bereiding van ei producten, in het bijzonder uit eendeneieren.
Door verwarming onder roeren worden de paratyphusbacteriën gedood zonder dat coagulatie van het eiwit optreedt.
- Klasse 53f 2, O.A. 126.947 — 7-8-46.*
J. C. H. Dams, W. A. Dil en A. Friedrichs. Werkwijze ter bereiding van chocolade en chocolade-producten.
Cacaobonen worden gedroogd zonder ze te branden, geschild en tot een vloeibare massa gemalen. Deze massa wordt met warme lucht verstoven.
- Klasse 53f 2, O.A. 135.565 — 23-10-47.*
C. Jamin N.V. Werkwijze en toestel voor het verbeteren der kwaliteit van chocolade.
Voor, tijdens of na het concheerproces wordt de massa in een dunne laag van ten hoogste enkele centimeters dikte langs een bodem of wand geleid, die in ultrasonore trilling wordt gebracht.
- Klasse 53k 3, O.A. 136.590 — 5-12-47.*
A. M. H. Bake. Werkwijze voor het onwerkzaam maken van enzymen in theeblad en dergelijke.
Het blad wordt in gesloten trommels, welke roteren, snel op de gewenste temperatuur verhit door middel van een hete gas- of stoomstraal en daarna enige tijd op deze temperatuur gehouden.
- Klasse 55cd 2d 2d, O.A. 122.905 — 12-1-46 (v. 31-7-42).*
Am. Cyanamid Cy. Werkwijze voor het lijmen van cellulose-vezelsuspensies met een melamine-aldehydhars.
Gebruikt wordt een colloïdale waterige oplossing van een positief geladen melamine-aldehyd hars.
- Klasse 57b 4, O.A. 134.956 — 22-9-47 (v. 27-9-46).*
Gevaert Photo-prod. Werkwijze ter vervaardiging van gekleurde fotografische lagen.

Op een fotografische drager laat men, uitgaande van geschikte verbindingen, een polymethinekleurstof ontstaan met de vermoedelijke structuur:

Z stelt voor de atomen nodig om een cyclisch radicaal te vormen.

Klasse 58b 13, O.A. 112.338 — 23-7-'43 (v. 15-7-'42).

A.S. Atlas. Werkwijze voor het briketteren van voedingsmiddelen en uitneembare matrijs daarvoor.

Klasse 80bf 3f, O.A. 122.994 — 18-1-'46.

Globe Union Inc. Keramisch diëlectricum.

Het diëlectricum bestaat uit een verglaasd titaniumdioxide bevattende massa, waarin 10—60 gew. % van oxyden van elementen met een atoomnummer van tenminste 57 en ten hoogste 72 aanwezig zijn.

Klasse 82a 1, O.A. 126.692 — 23-7-'46.

Centr. Ver. tot Beheer van Proefstations voor Overjarige Cultures. Droogruimte, bijv. een verflensruimte voor theeblad, waarin een geperforeerde dwarswand is aangebracht voor het gelijkmatig verdelen van de stroom drooglucht.

Klasse 82a 1a, O.A. 134.703 — 10-9-'47.

A. M. H. Bake. Werkwijze en inrichting voor het verflenzen van theeblad.

Klasse 82a 17, O.A. 133.063 — 26-6-'47 (v. 26-6-'46).

Marshall's Tea Mach. Cy. Machine voor het drogen van thee.

Klasse 119cb, O.A. 123.860 — 5-3-'46 (v. 9-5-'40).

F. W. Haywood. Werkwijze voor het bepalen van het ammoniakgehalte van een stromend gas.

Het gas wordt gekoeld en het volume gemeten. Het ammoniak wordt thermisch katalytisch ontleed, opnieuw gekoeld en het volume opnieuw gemeten bij dezelfde temperatuur als waarbij het volume van het oorspronkelijke gasmengsel werd bepaald.

Klasse 119cd 1b, O.A. 134.691 — 9-9-'47.

Staatsmijnen in Limburg. Slingerviscosimeter.

Klasse 124bb 2d 2, O.A. 136.147 — 18-11-'47 (v. 19-11-'46).

Union Chim. Belge. Werkwijze ter bereiding van vinylchloride uit aethyn en chloorwaterstofgas en voor het bereiden van een hiertoe geschikte katalysator.

Als katalysator dient mercurichloride gemengd met titaan-, zirkoon- of thoriumoxyde als promotor.

Klasse 124bc 2c 1a, O.A. 148 Cur. — 2-8-'45 (v. 22-7-'44).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van phenolische verbindingen uit isophoron of homologen of derivaten daarvan.

De dampen van isophoron (derivaten) worden bij ca. 400—700° C in aanraking gebracht met een adsorptief aluminiumoxyde, dat 1—10 gew. % van een aardalkalimetaal (verbinding) bevat, bijv. CaO.

Klasse 124bc 2c 2b, O.A. 99 Cur. — 8-5-'44 (v. 23-3-'43).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van phenolische verbindingen door verhitting van isophoron (homologen).

Dampen van isophoron (homologen) worden bij temperaturen tussen ca. 400 en 650° C in aanraking gebracht met een vaste katalysator uit geactiveerd aluminiumoxyde. De katalysator bevat een dehydrogenerend werkend metaal of metaalverbinding, bijv. Fe₂O₃, Cr₂O₃.

Klasse 124bc 4d 2a, O.A. 133.855 — 1-8-'47.

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze ter bereiding van di- of polyglycidaethers.

Aromatische di- of polyhydroxyverbindingen, waarvan de hydroxygroepen niet vicinaal mogen zijn, worden met epi- of dihalogeenehydrienen onder invloed van een basische stof tot reactie gebracht. Het halogeenehydrien wordt in tenminste tweevoudige overmaat boven de theoretisch benodigde hoeveelheid gebruikt. Een alkalische reactie van het reactiemengsel dient te worden vermeden.

Klasse 124bc 5d 4, O.A. 142.905 — 21-10-'48 (v. 31-10-'47).

Courtaulds. Werkwijze ter bereiding van ketenen door thermische ontleding van ketonen.

In het keton wordt voor de ontleding opgenomen ten minste één zwavelhoudende verbinding, die bij 20° C vloeibaar of gasvormig is. Voorbeelden: CS₂, H₂S, aethaanthiol.

Klasse 124bg 1s, O.A. 111 Cur. — 9-8-'44 (v. 6-3-'43).

De Bataafse Petr. Mij. Werkwijze voor het stabiliseren van aromatische aminen en de toepassing hiervan in motorbrandstof.

Toegevoegd wordt een hoeveelheid van ten hoogste 1 gew. % van een polyalkylphenol. Voorbeelden: dimethyl-2,4 tertiair butyl-6 phenol, dimethyl-2,6 phenol, trimethyl-2,4,6 phenol.

Klasse 124bg 12b, O.A. 141.105 — 22-6-'48 (v. 5-9-'47).

Hoffmann-La Roche. Werkwijze ter bereiding van een anti-epileptisch werkzaam benzilzuurderivaat.

Men bereidt α-acetoxydiphenylazijnzuur-acetylamide door benzilzuuramide om te zetten met azijnzuuranhydride.

Klasse 124cb 1, O.A. 128.015 — 7-10-'46 (v. 28-3-'46).

Solvay & Cie. Werkwijze ter bereiding van hexachloorcyclohexaan.

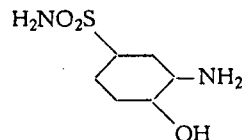
Men addeert chloor aan benzeen, dat vooraf is gezuiverd van thiopheen en heptanen.

Klasse 124pb 4b 5, O.A. 131.063 — 19-3-'47 (v. 16-4-'46).

Ciba. Werkwijze ter bereiding vanpolyazokleurstoffen.

De koppelingscomponent is van het type PY₁-R₁-PY₂, waarin R₁ is een 4,4' gebonden biphenylrest en PY₁ en PY₂ pyrazolonreksen zijn, welke op de plaats 1 aan de biphenylrest is gebonden.

Als diazocomponent gebruikt men bijv. gediazoteerd

Klasse 124pb 5d, O.A. 129.511 — 24-12-'46 (v. 27-12-'45).

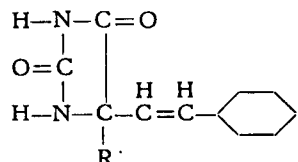
J. R. Geigy A.G. Werkwijze ter bereiding van polyazokleurstoffen uit de pyrazolonreksen.

Bereid worden trisazokleurstoffen van een type, dat veel overeenkomst vertoont met dat van de O.A. 129.509 Ned. De aldaar aangegeven benzeenresten kunnen hier vervangen zijn door resten afgeleid van biphenyl, benzoylaniline of stilbeen.

Klasse 124hb 3b 1a, O.A. 140.928 — 11-6-'48.

Galactine & Biomalt S.A. Werkwijze ter bereiding van een therapeutisch product.

Verbindingen met de algemene formule:

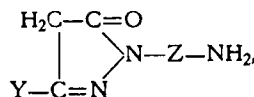

waarin R een alkylgroep voorstelt, worden op de gebruikelijke manier met broom behandeld.

Klasse 124pb 2, O.A. 129.510 — 24-12-'46.

J. R. Geigy A.G. Werkwijze ter bereiding van metalliseerbare monoazokleurstoffen van de pyrazolonreksen.

Op een condensatieproduct van (thio)phosgeen met 2 mol. van een pyrazolonderivaat van de formule

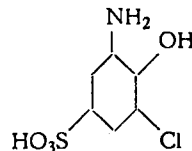

waarin Y is een methyl-, aethyl- of phenylgroep en Z is een op de 1,4 plaats gebonden rest van de benzeenreeks of een op de 4,4' plaats gebonden rest van de biphenylgroep, laat men 1 mol. diazo-1 nitro-6 hydroxy-2 naphtalesulfonzuur-4 inwerken.

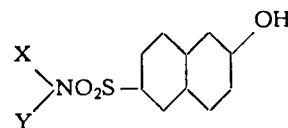
Klasse 124pb 2, O.A. 133.327 — 8-7-'47 (v. 15-7-'46).

Ciba. Werkwijze ter bereiding van monoazokleurstoffen.

Men koppelt diazoverbindingen van aminen met de formule:

met koppelingscomponenten van de formule:

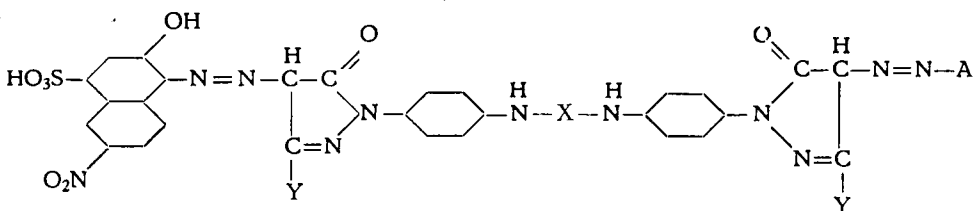

waarin X = alkyl, aralkyl, aryl of cycloalkyl en Y = waterstof of een alkylgroep.

Klasse 124pb 4b 5, O.A. 129.509 — 24-12-'46 (v. 27-12-'45).

J. R. Geigy A.G. Werkwijze ter bereiding van disazokleurstoffen van de pyrazolonreksen.

Men bereidt kleurstoffen van de formule:

waarin X is een C = O of C = groep, Y is een alkyl- of phenylgroep en A is de rest van een aromatisch amine.

Boekbesprekingen

621.595.4: 533.22(084)

389.64

National Bureau of Standards. Charts of Compressibility Factors and Charts Showing Quantities Delivered by Commercial Cylinders for Hydrogen, Nitrogen and Oxygen. Government Printing Office, Washington D.C., 1948, 20 x 27 cm, 4 pp., \$ —,25.

Grafieken van P-V-T-betrekkingen voor gecompri-meerde waterstof, zuurstof en stikstof, bestemd om zon-der veel rekenwerk te kunnen nagaan bijv. hoeveel zuur-stof van normale temperatuur en druk kan worden ont-trokken aan een cylinder van bekend volume, waarin een bekende spanning en een bekende temperatuur heer-sen; tot welke spanning een kleinere cylinder uit een grotere kan worden gevuld; welke daling van spanning in een cylinder ontstaat bij het onttrekken van een be-paald gewicht gas.

Afzonderlijke grafieken geven de verhouding $Z = PV/nRT$ bij verschillende combinaties van temperatuur en drukking.

Alleen de laatstgenoemde grafieken zijn voor gebruik in Nederland geschikt, daar Z (compressibility factor) onafhankelijk is van de gebruikte eenheden, terwijl in de overige grafieken Engelse eenheden worden gebezigd.

F. Groeneveld.

Standard samples issued or in preparation by the National Bureau of Standards. Supplement to National Bureau of Standards, Circular 398, issued January 1, 1949. By U.S. Gov. Printing Office, Washington, United States Department of Commerce-National Bureau of Standards, 19 pag., 20 x 26 cm, geen prijs.

In deze brochure zijn de standaard-monsters vermeld die het National Bureau of Standards voor de verkoop beschikbaar heeft om de laboratoria in de gelegenheid te stellen hun analysemethodes te ijken.

Voor een chemische standaardisatie zijn beschikbaar: staal- en ijzersoorten, alliages voor de staalfabricage, non ferro-legeringen, mineralen, keramische materialen en chemicaliën voor: microchemische organische analyse, aci-dimetrie, oxydimetrie. Verder worden nog genoemd stof-fen voor bufferoplossingen, bepaling van het smeltpunt, turbidimetrie, calorimetrie, thermo-electriciteit, spectro-grafische analyse van staalsoorten en aluminiumlegeringen, kleuren van verfstoffen, toevoegingen aan rubber, visco-siteitsbepalingen. Ook een groot aantal koolwaterstoffen zijn verkrijgbaar.

Van de keramische materialen, legeringen en mineralen is de samenstelling en van sommige chemicaliën de ver-brandingswarmte bij benadering opgegeven.

De wijze van bestellen en de verkrijgbare verpakkingen en de prijzen zijn ook vermeld.

J. L. Liebert.

Korte economische berichten

Collectieve Nederlandse deelneming aan de „Foire de Paris” van 13—19 Mei 1950.

Nederland zal dit jaar wederom deelnemen met een collec-tieve inzending aan de „Foire de Paris”, welke van 13—19 Mei a.s. zal worden gehouden.

Nederlandse bedrijven, welke belangstelling hebben voor deel-neming aan deze expositie, wordt verzocht, zich per omgaande schriftelijk aan te melden bij het Centraal Instituut ter Bevor-dering van de Buitenlandse Handel (CIHAN), Bezuidenhoutse-weg 64 in Den Haag, welk Instituut zich met de organisatie van de inzending heeft belast.

Binnen het kader van het vigerend Nederlands-Frans handels-verdrag bestaat de mogelijkheid, de geëxposeerde producten ter plaatse te verkopen.

Telefonische inlichtingen zijn verkrijgbaar bij de Afdeling Jaarbeurzen en Exposities van het „Cihan”. No. 771958.

P. E. Z.

Allerlei nieuws

op chemisch en aanverwant gebied

Tijdschrift voor microscopie. Onder hoofredactie van Dr. F. Bräutigam en Prof. Dr. A. Grabner, bijgestaan door een internationale wetenschappelijke redactiecommissie wordt door Verlag Georg Fromme & Co., Wien V het tijdschrift „Mikros-kopie, Zentralblatt für mikroskopische Forschung und Methodik”, uitgegeven. De abonnementsprijs per jaar bedraagt

DMark 24.—. Jaarlijks verschijnen 6 dubbele afleveringen van 48 pagina's, met 30 à 40 illustraties. Dit tijdschrift omvat ook afzonderlijke delen over speciale gebieden, met bijdragen van grotere omvang, die niet in het kader van normale afleveringen kunnen worden ondergebracht. Van deze afzonderlijke delen zijn reeds verschenen:

Beiträge zur Fluoreszenzmikroskopie, geredigeerd door Dr. F. Bräutigam en Prof. Dr. A. Grabner, 1949, 130 blz., met 26 afbeeldingen (waarvan 20 in vier kleuren). Houtvrij papier. Halflinnen DMark 24.—.

Mikroskopie und chemische Beiträge zum Krebsproblem, mit besonderer Berücksichtigung der zytologischen Krebsdiag-nostiek, onder redactie van Prof. Dr. C. Coronini, Wenen. 1949, 108 blz. met 61 afb. (waarvan 5 in kleuren). Fijnste kunstdrukpapier. Prijs, in halflinnen band DMark 23.—.

Das Mikroskop und seine Nebenapparate im Dienst der Natur-wissenschaften, Medizin und Technik, door Prof. Dr. V. Patzelt, Wenen. Met een bijdrage „Polarisationsmikroskopie (orthoskopische Untersuchungen)” van Prof. Dr. F. Raaz te Wenen, 1950, 162 blz. met 118 afb., waarvan 4 in kleuren. Halflinnen DMark 18.—.

Personalia

Dr. L. J. Oosterhoff, wiens benoeming tot buitengewoon hoog-leraar in de theoretische organische scheikunde te Leiden in het nummer van 4 Maart werd vermeld, werd geboren op 6 April 1907 te Leeuwarden.

Hij bezocht de lagere school en het Gemeentelijk Lyceum in Den Haag. Van 1926 tot 1937 studeerde hij scheikunde te Leiden onder leiding van de hoogleraren Schreinemakers, Blanksma, van Arkel en Kramers.

Sinds 1938 is hij verbonden aan het Koninklijke/Shell-Laboratorium, Amsterdam. Gedurende de oorlog was hij enige jaren werkzaam op het hoofdkantoor van de B.P.M. in Den Haag.

In 1949 promoveerde hij te Leiden bij Prof. Dr. H. A. Kramers op een proefschrift getiteld: „Restricted free rotation and cyclic molecules”.

Zijn belangstelling gold vooral het verband tussen molecuulstructuur en de thermodynamische eigenschappen van de materie en het mechanisme van chemische reacties. Ook was hij werkzaam op het terrein van de fundamentele processen van de chemical engineering.

Aan de Universiteit te Groningen is cum laude bevorderd tot doctor in de wis- en natuurkunde op proefschrift „Thermodynamic properties of mixtures of alkanes differing in chain length” de heer J. H. van der Waals, geboren te Amsterdam.

Te Parijs is bevorderd tot docteur de l'Université (Sciences) op proefschrift „Application de la méthode de diffusion de la lumière à quelques problèmes de physico-chimie macromoléculaire”, de heer E. D. Kunst, geboren te 's-Gravenhage.

Aan de Universiteit te Utrecht is bevorderd tot apotheker de heer D. Neef.

Verenigingsnieuws

Mededelingen van het Secretariaat

('s-Gravenhage, Lange Voorhout 5, tel. 110744, postrekening 7680)

Op 8 Maart j.l. is te Hilversum op 72-jarige leeftijd overleden Prof. Dr. A. H. W. Aten, oud-hoogleraar aan de Gemeente Universiteit van Amsterdam, lid der Nederlandse Chemische Vereniging.

De in het Chemisch Weekblad van 7 Januari 1950 onder 70 t/m 74 genoemde candidaat-leden zijn thans aangenomen als buitengewone leden van de Nederlandse Chemische Vereniging.

Candidaat-leden.

- 110: Choufoer (J. H.), tech. stud., 's-Gravenhage, van den Broekstraat 16;
111: Jonge (H. B. de), tech. stud., Delft, Koornmarkt 19; beiden voorgesteld door Dr. Ir. B. M. Wepster te Dordrecht en Ir. R. Rademaker te Delft.
112: Kastelein (Mej. A. H.), pharm. cand., Heemstede, Fred. v. Eedenplein 4, ass. lab. v. anal. chemie Gem. Un. A'dam; voorgesteld door Prof. Dr. W. van Tongeren te Velsen en Dr. H. Gerding te Amsterdam.
113: Lako (Mej. E.), chem. cand., Utrecht, Boothstraat 10; voorgesteld door Dr. Th. Strengers en Drs. D. Korver, beiden te Utrecht.
114: Mars (Dr. O. S. K.), ap., Meppel, Zuideinde 87; voorgesteld door Dr. J. A. Klaassen te Amsterdam en Mevrouw Prof. Dr. C. G. van Arkel te Haarlem.

Onderstaande student-leden van de Société Chimique de Belgique worden voorgesteld als geassocieerde buitengewone leden van de Ned. Chemische Vereniging:

- 115: Herman (J.), chem. stud., Louvain, 21 rue des Récollets.
116: Schram (E.), chem. stud., Anvers, 361 Grande Chaussée.

Adreswijzigingen aan te brengen in de ledenlijst 1949.

- Blz. 12: Nijmeegse Chemische Kring:
voorzitter: Dr. M. M. H. T. E. Beljaars;
secretaris: Ir. Th. Hekker, Nijmegen, Semmelinckstraat 41.
„ 51: Frahm (Ir. E. D. G.), Bandoeng, Java, Grote Postweg Oost 500.
„ 58: Haven (Drs. IJ.), Eindhoven, Mathijssenlaan 45.
„ 63: Horst (Drs. A. M. ter), Delft, Rotterdamseweg 404, Woonschip „Het Zeepaard”.
„ 68: Kampen (Drs. E. J. van), Groningen, Diaconessenhuis.
„ 82: Mendel (Drs. H.), London W.I., England, Gloucester Place 72.
„ 83: Meuwis (Dipl. ing. H. Th. J. M.), Luabo, Zambesi River, Port. O. Afrika, via Beira/Caia, c.o. Sena Sugar Estates.
„ 84: Molt (Dr. E. L.), Rotterdam (Overschie), Prins Mauritsingel 50 b.

- Blz. 85: Muller (Dr. H. J.), Oosterbeek (Gld.), van Rosenthalweg 1, p.a. de heer J. F. de With.
„ 96: Roy van Zuydewijn (Jhr. Dr. Ir. E. de), Hees bij Nijmegen, Breedestraat 22.
„ 99: Schilt (R.), apotheker, Hilversum, Utrechtseweg 89 B.
„ „: Schipper (J.), chem. cand., Groningen, Korreweg 32.
„ 102: Sluyterman (Drs. L. A. A.), Eindhoven, Petrus Dondersstraat 94.
„ 108: Tilanus (C. B.), chem. stud., Amsterdam-C., Singel 306.
„ 109: Trentelman (Ir. J.), Rijswijk (Z.H.), Rembrandtkade 102.
„ 114: Vlieghere (Dr. R. H. A. De), Kessel-Loo (België), Diestsesteenweg 787.
„ „: Vloed (Dr. H. van de), Maaseik (België), 23 Grote Kerkstraat.
„ 135: Instituut voor Warmte-economie, Delft, Julianalaan 134, tel. 2323.

Examens voor Analyst

Klinisch Analystexamen, eerste gedeelte (IC).

Voor het Klinisch Analystexamen, eerste gedeelte slaagden in Februari 1950 te Utrecht de dames: M. E. Baltussen; E. R. Barug; C. M. Blok; O. W. Boel; J. A. Boom; G. van den Bos; C. A. M. Boveland; M. F. C. Buiten; G. M. Th. Clercx; J. W. van Delden; M. van Drent; Fr. Duitscher; C. A. W. Engel; J. M. van Esterik; A. Eveleens; A. M. J. van Gassel; E. de Goede; H. N. Williams Guy; W. J. Haak; E. H. Heiman; N. C. van Helden; E. C. den Hertog; E. L. Hogenbirk; J. Holstege; H. I. A. Hommes; M. Th. Hornman; G. Hut; A. C. H. M. Iemants; N. J. E. Jelinger; B. J. M. Jongerius; O. H. Joosten; Th. B. G. Kaak; W. D. M. de Kater; E. Keuter; L. Komtebedde; C. Kramer; A. H. M. de Kroon; G. Kuipers; E. J. Lafeber; D. Landman; G. J. van der Lee; A. J. Lindhout; W. J. M. Th. van Loon; H. M. L. Th. Martens; A. Tromp Meesters; H. Tromp Meesters; A. M. de Mos; H. A. van der Munnik; M. M. Th. Mütter; I. Oldenburger; A. Oltmans; J. L. E. Paul; I. M. Pool; A. M. Chr. Potman; G. J. Pronker; A. E. Raamsdonk; E. C. van Reede; M. A. Roelofszen; J. E. J. van Romunde; H. Rozemeyer; J. A. Schelp; E. Sluis; P. H. M. Snelder; M. Persant Snoep; M. J. Steeman; H. Stolk; W. E. D. Strubbe; W. Suttmöller; A. A. Suyderhoud; C. H. Teunissen; N. F. Uchtman; H. A. Vink; J. Fr. Weber; E. M. van Weenen; D. E. J. van Wely; A. M. A. de Wit en C. H. Zwaan.

Analystexamen IIB.

De Centrale Commissie voor het Analystexamen zou gaarne reeds nu een zo nauwkeurig mogelijk inzicht hebben in het aantal kandidaten dat het voornemen heeft in de a.s. zomer (eind Augustus-begin September) deel te nemen aan het Analystexamen IIB (wetenschappelijk-chemisch analyst). Dit met het oog op de daarvoor te formeren examencommissie(s). Zij zal het daarom zeer op prijs stellen, indien degenen, die zich in Juli a.s. voor dit examen denken aan te melden, hiervan voor 15 April a.s. kennis geven aan het Secretariaat der Centrale Commissie, Lange Voorhout 5, 's-Gravenhage, tel. 110744. Het spreekt van zelf, dat deze mededeling overigens niet als bindend wordt beschouwd.

Chemische Kringen

Chemische Kring Eindhoven, Den Bosch e.o. Vergadering op 24 Maart 1950 om 20.00 uur in het gebouw van het Academisch Genootschap, ten Hagestraat 1. Prof. Ir. R. J. Forbes zal spreken over „*Metallurgie in de oudheid*”.

Chemische Kring Groningen. Voordracht op Vrijdag 17 Maart om 20 uur in het Chemisch Laboratorium, Bloemsingel 10, Groningen.

Prof. Dr. C. J. F. Böttcher, „*Het bepalen van dipoolmomenten uit dielectrische metingen*”.

Op Vrijdag 21 April zal op dezelfde tijd en plaats spreken Prof. Dr. J. Smit, over „*Stofwisselingsproblemen der bacteriën*”.

Rotterdamse Chemische Kring. Vergadering op Maandag 13 Maart 1950, 20 uur, in het gebouw van de H.B.S. aan de 's-Gravendijkwal 58.

Dr. W. A. L. Dekker (Leiden) zal spreken over „*Chemische invloeden op de celdeling*”.

N.B. De laatste voordracht van dit seizoen wordt in afwijking van de op het rooster vermelde datum op 24 April gehouden.

Zwolse Chemische Kring. In de op 24 Februari j.l. gehouden bijeenkomst sprak Prof. Dr. E. Havinga over het onderwerp: „*Enige aspecten der moderne eiwitchemie*”. De aanwezigen

volgden deze voordracht met bijzonder veel belangstelling, zoals ook bleek uit de talrijke vragen, die aan de spreker gesteld werden.

Op 24 Maart zal voor de Kring spreken Dr. A. J. Staverman over „Verband tussen structuur en eigenschappen van polymeren”. De vergadering wordt gehouden in Hotel van Gijtenbeek, om 20.00 uur.

Vraag en Aanbod

Plaatsing geschiedt alleen voor leden der Nederl. Chem. Vereniging.

Correspondentie wordt over deze rubriek niet gevoerd: de Redactie, Lange Voorhout 5, 's-Gravenhage, zendt alleen brieven door, waarvoor men porto insluite.

Ter overneming gevraagd:

J. Read, Prelude to chemistry 1936.
V. Fritsch, Grundzüge d. Funkgeologie 1939.
v. Angerer, Wissenschaftliche Photographie 1939.
Kaufmann, Bakt. d. Salmonellagruppe 1941.
Platinakroezen (ca 40 mm hoog, 30 mm doorsnee), ev. ter leen (tegen vergoeding).
25 gram thiophosgeen.
25 gram thiophenol.

Ter overneming aangeboden:

A. F. Holleman, Leerb. anorg. chem. 3e druk 1906.
A. F. Holleman, Leerb. org. chem. 3e druk 1906.
W. Ostwald, Anal. Chem. 4. Aufl. 1904.
W. Ostwald, Grundr. anorg. Chemie 1904.
W. Nernst, Theor. Chem. 6. Aufl. 1909.
L. Gatterman, Die Praxis d. org. Chemik. 8. Aufl. 1907.
J. J. van Laar, Sechs Vorträge ü. d. thermodyn. Potential 1906.
Max Planck, Thermodynamik 2. Aufl. 1905.
W. Böttger, Grundr. qual. Anal. 1902.
M. de Haas, Pract. oefeningen natuurkunde, 2 dr. 1905.
F. H. Eydman Jr., Tabellen scheik. onderzoek van anorg. stoffen, 3e dr. 1904.
H. Biltz u. W. Biltz, Übungsbeispiele aus der unorg. Experimentalkemie 1907.
W. Authenrieth, Auffindung d. Gifte, 4. Aufl. 1909.
Vogl, Die wichtigsten Nahrungs- u. Genussmittel 1899.
F. Kohlrausch, Lehrb. prakt. Physik. 10. Aufl. 1905.
R. S. Morell a. A. de Waele, Rubber, resins, paints and varnishes 1921.
J. B. Leathes and H. S. Raper, The fats, 2nd ed. 1925.
A. Eibner, Das Oeltrocknen 1930.
Chemisch Weekblad 1940 t/m 1949.
3 ongebruikte thermoelementen Platina/Platina-Rhodium, merk Heraeus, draadlengte 150 cm.
v. Nieuwenburg-Dulfer, A short manual of syst. qual. analysis, 3e dr. 1938.
Erdmann-Köning's Warenkunde.
R. Houwink, Technol. of synth. polymers 1947.
F. Feigl, Qual. Anal. by spot tests 1939.
Kolthoff and Sandel, Textbook of quant. inorg. analysis.
B.I.O.S. Final Report no 596, item no. 30, Gesell. f. Teerverwertung.

De opgaaf van het aangeboden en gevraagde wordt tweemaal geplaatst. Wenst men daarna nog plaatsing, dan is daarvoor een nieuwe opgaaf nodig. Men wordt dringend verzocht dadelijk kennis te geven, indien plaatsing niet meer nodig is.

Aangeboden betrekkingen

Zie de advertenties in no. 9.

Papierfabriek op de Veluwe zoekt voor haar laboratorium een technoloog, opleiding Delft of gelijkwaardig diploma, met een uitgesproken interesse voor researchwerk.

De stoommeelfabriek „Holland” N.V. te Amsterdam zoekt voor haar research-afdeling een chemisch doctoranda bij voorkeur met ervaring op het gebied van voedingsonderzoek.

R.K. Lyceum te Alkmaar vraagt per 1 September a.s. een lera(r) (es) scheikunde voor 23 lesuren (met wiskunde-uren aan te vullen tot een volledige betrekking).

Het Nederlands Instituut voor Zuivelonderzoek, Keern 25, Hoorn, vraagt een scheikundige en een microbioloog voor het verrichten van researchwerk.

Industrieel concern in Indonesië vraagt een academisch gevormd bedrijfschemicus.

Gevraagde betrekkingen

- 822: Scheikundig ingenieur, diploma Delft 1932, zoekt passende functie; ervaring op het gebied van gasfabricage, stremsel-fabricage en celluloselakken. Ook genegen op ander terrein werkzaam te zijn.
- 824: Scheikundig ingenieur met 5 jaar research- en bedrijfservaring, voornamelijk op het gebied van suiker en synthetische wasmiddelen, zou gaarne een chemisch-technische functie vervullen in een middelgroot bedrijf.
- 828: Chem. Drs., physico-chemicus, promotie voorbereidend, met onderwijservaring (bevoegdheden, natuurk., mechanica) zou gaarne enige avonden en eventueel een aantal uren overdag productief maken (Amsterdam of omgeving).

Verbetering

In het Verslag, tevens notulen, der Huishoudelijke Algemene Vergadering van de Nederlandse Chemische Vereniging op Vrijdag 23 December 1949 te Amsterdam is op blz. 121 van het Chemisch Weekblad 1950 in de derde alinea van onder van de rechterkolom vermeld, dat het in deze alinea weergegevene de mening was van Dr. P. C. van de Willigen. Deze naam moet zijn Dr. A. H. A. de Willigen (Groningen).

* * *

In het opschrift van de Mededeling van het Algemeen Bestuur op blz. 133 van het Chemisch Weekblad van 4 Maart dient de geboortedatum van Prof. Moses Gomberg te luiden, 8 Februari 1866.

Agenda van vergaderingen

- 13 Maart. Rotterdamse Chemische Kring (Rotterdam): Dr. W. A. L. Dekker, Chemische invloeden op de celdeling. Zie Chem. Weekblad pg. 159.
- 14 Maart. Haarlemse Chemische Kring (Overveen): Prof. Ir. R. J. Forbes, Grepen uit de geschiedenis der destillatie. Zie Chem. Weekblad pg. 146.
- 14 Maart. Haagse Chemische Kring ('s-Gravenhage): H. G. Wijmenga, Enige eigenschappen van het vitamine B₁₂. Zie Chem. Weekblad pg. 146.
- 17 Maart. Sectie voor Chemische Technologie en Bedrijfschemie (Amsterdam): Corrosieonderzoek. Zie het programma in Chemisch Weekblad pg. 130.
- 17 Maart. Sectie voor Voedingsleer (Wageningen). Verschillende onderwerpen. Zie het programma in Chemisch Weekblad pg. 131.
- 17 Maart. Institution of the Rubber Industry (Londen): Conference on „rubber as an engineering material”. Zie Chem. Weekblad pg. 44.
- 17 Maart. Chemische Kring Groningen (Groningen): Dr. A. J. Staverman, Verband tussen structuur en eigenschappen van polymeren. Zie Chem. Weekblad pg. 159.
- 18 Maart. Nederlandse Natuurk. Vereniging (Amsterdam). Wetenschappelijke vergadering en bezichtiging van het Zeeman-laboratorium. Zie het programma in Chem. Weekblad pg. 146.
- 18 Maart. Nederlands-Belgische Vereniging van Graanonderzoekers (Wageningen): symposium gewijd aan zetmeel. Zie Chem. Weekblad pag. 87 en 147.
- 24 Maart. Zwolse Chemische Kring (Zwolle): Dr. A. J. Staverman, Verband tussen structuur en eigenschappen van polymeren. Zie Chem. Weekblad pg. 159.
- 24 Maart. Chemische Kring Eindhoven, Den Bosch e.o. (Eindhoven): Prof. Ir. R. J. Forbes, Metallurgie in de oudheid. Zie Chem. Weekblad pg. 159.

Indien een onderwerp op Uw vakgebied U enkele maanden in zijn greep houdt, kunt U er Uw medeliden zeker enkele kolommen in het Chemisch Weekblad mee boeten.